

A szénhidrogén-kutatás a MOL Rt.-ben mindenekelőtt ipari tevékenység, a térinformatika pedig ennek a tevékenységnek az egyik, ma már nélkülözhetetlen eszköze. Eszköze, és nem célja. Fejlesztése nem a szénhidrogén-kutatás feladata.

Más iparágakhoz hasonlóan azonban a szénhidrogén-kutatás sem létezne a tudományban megszülető eredmények nélkül. A szénhidrogén-kutatás célja, hogy saját tevékenységébe beépítve a tudomány korszerű eredményeit „új, a piacon eladható terméket (szénhidrogént) állítson elő”. A tudomány elsődleges célja a világ és önmagunk megismerése. De ez a cél sohasem volt öncélú, hiszen a tudomány eredményeire sok esetben a mindennapi életben, illetve az iparban való hasznosíthatóságuk teszi fel a koronát.

A Magyar Geofizikusok Egyesületének tagjai a geotudományokat rendkívül szerteágazóan művelik. Vannak köztük, akik a tudomány berkeiben keresik szakmai kérdéseikre a választ, és vannak, akik az iparban kamatoztatják megszerzett tudásukat. A két tevékenység közti határvonal mindinkább összemosódik, hiszen az ipar maga is egyre növekvő mértékben vesz részt mind az elméleti, mind a gyakorlati kutatásban. Az ipar — ezen belül a szénhidrogén-kutatás — tudománnyal vetekedő eredményei azonban hosszú évekre szigorú üzleti titoknak minősülnek. A vándorgyűlések megfelelő alkalmat teremtenek arra, hogy a tudomány képviselői megismerjék, mely szakterületeken történt előrelépés az ipari fejlesztésben, hogyan alkalmazza az ipar a tudomány eredményeit, és mely problémák megoldásában vár segítséget — többek között a szénhidrogén-kutatás — az elméleti gondolkodóktól. Továbbá a vándorgyűlések megfelelő alkalmat teremtenek arra, hogy az ipar képviselői tudomást szerezzenek a tudomány legfrissebb eredményeiről, és beszámoljanak arról, hogy az új eszközök hogyan segítik munkájukat. A tudomány és az ipar „szimbiózisa” a geofizikus vándorgyűléseken, sőt a szakmai-tudományos konferenciákon is „kézzelfogható” kell, hogy legyen.

Az iparban dolgozó geo-szakemberek legtöbbször, köztük a cikk írója is a MOL Rt. munkavállalója. A MOL Rt. „gyártóként, eladóként és vásárlóként” is megjelenik a piacon. Sőt „eladóként” nemcsak az általa „előállított terméket”, hanem az egyes üzletágaknak a vállalaton belül

saját magukat is „értékesíteni” kell. A MOL Rt. megkívánja a világszínvonalú külső és tartalmi megjelenést.

A MOL Rt. külföldi és magyarországi koncessziós területeinek száma évről évre növekszik. A hazánkon kívül tartott bemutatók és tárgyalások során nagy segítséget jelent, ha adatok, térképek és egyéb információk bárhol és bármikor rendelkezésre állnak. Ennek egyik lehetséges megvalósítási eszköze a „világháló”. Az Interneten keresztül bárhol és bármikor „fellapozhatjuk” saját weboldalainkat, sőt hivatlan látogatók számára elérhetlenné tehetjük őket. A MOL Rt. a „világhálón” saját honlappal rendelkezik, amit bármely kívülről személy is meglátogathat. Az ott elérhető információk tartalmáért maga a honlap tulajdonosa a felelős.

A szénhidrogén-kutatás térinformatikai projektjei a MOL Rt.-ben még gyerekcipőben járnak. Célunk, hogy a térinformatika által felkínált lehetőségek közül minél többet integráljunk a szénhidrogén-kutatás folyamatába, és segítségükkel világszínvonalú „terméket” állítsunk elő világszínvonalú „csomagolásban”.

Kötelességemnek érzem, hogy amikor a térinformatika „beharangozásától” eljutunk munkánk következő fázisába, ismét tájékoztassam a vándorgyűlés résztvevőit eredményeinkről, és megpróbáljam meggyőzni őket arról, hogy létezik egy olyan eszköz a világon, amelyet nem nélkülözhet nemcsak a szénhidrogén-kutatás, hanem az a tudományág sem, melynek neve geofizika. Továbbá kötelességemnek érzem, hogy megpróbáljam meggyőzni a hallgatóságot arról, hogy a megítélésben közel 30%-ot képviselő értelem mellett ugyanolyan fontos a közel 70%-ot képviselő „hatás a pszichikumra”.

Befejezésként — talán némiképp szokatlanul — a záró sorokat Orbán Viktor miniszterelnöktől idézem: „A politikus nem szolgáló, hanem ügynök, nem áldozatot hoz, hanem üzletet ajánl: én ezt a politikát kínálok, ha rám szavazol, kitűnő terméket vásárolsz.” (A 1993. június 29-én megjelent Dél-Magyarországból ollózta a Mozgó Világ áprilisi száma.)

Andó Ildikó
MOL Rt. Hazai Kutatási Üzletág

EGY MÁSIK HOZZÁSZÓLÁS FOLYTATÁSA

Az előbb említett előadás (ANDÓ Ildikó: *Térinformatika a szénhidrogén-kutatásban*, pécsi vándorgyűlés, E21) után hozzászólásomban megpróbáltam összebékíteni (azt hiszem, elég sikertelenül) a két álláspontot. Utólag végiggondolva (az ember természetesen utólag mindig okosabb) rájöttem vélttem arra, hogy az előadás feletti vita egy, a szakmánk számára most alapvető szemléleti problémát érintett, és ezt a problémát (SZARKA László javaslatával egyetértve) érdemes analizálni.

Vágjunk a közepébe. Megkockáztatom azt az egyszerű állítást, hogy a geofizika tudományának és például a „mélyhatású mosószer” előállító iparnak (a példát SZARKA Lacitól vettem) a jelenlegi társadalmi-gazdasági körülmények között igen hasonlóan kell működnie.

Ha azt akarjuk, hogy szakmánk prosperáljon, akkor a modern vállalati gazdálkodás elemeit alkalmaznunk kell. Működésünket gondolatban egymáshoz kapcsolódó, egy-

mástól el nem választható, de jól elkülöníthető elemekre kell bontanunk, sorrendben: a piackutatásra, a termékfejlesztésre, a tudományos termék előállítására, a termék reklámozására és a termék eladására.

Mint a fejlesztésben (azaz: a módszerfejlesztésben) és a termék előállításában (azaz: a nyersanyagkutató terepi mérésekben) évtizedeket dolgozó geofizikus nem tartom istenkáromlásnak azt, ha a kutató a piackutatásban és a reklámozásban is részt vesz. Az tudja jól eladni a terméket, aki azt is tudja, hogy mire lehet használni. Viszont a másik végéről nézve a „gyártás” folyamatát, a „felhasználói igény” nélküli fejlesztés, illetve a „piac bevetésének” megtervezése nélkül való kutatás felelőtlenség, és a szűkös erőforrások lelkiismeretlen elfecsérelése. A természetesen (azaz jól) működő tudománypolitikai rendszerekben a „természettudományos” és a „marketing” szemlélet nem egymással szemben áll, hanem egymást kiegészítik. Be kell látnunk, hogy saját

szakterületünkön is vége van már azoknak az időknek, amikor fejlesztési és működési forrásaink nagysága az illetékes elvtárs autoriter döntésétől függött. Meg kell győznünk a közvéleményt is, hogy szaktudásunkra szüksége van az országnak, a geofizikai mérésekre fordított pénz nem kidobott pénz, és a geofizikus nem a földszugárzást méri. Egy példa: bár én is nagyra értékelem azt az előadást, amely a vándorgyűlés közönségdíját kapta, azt hiszem, tudományágunk népszerűsítéséért az előadás szerzője a duplánál is többet tett azzal, hogy a televízióban (sikeres és általam az utolsó percig végigizgult szereplése során) sokszor elhangzott az a szó, hogy „geofizikus”.

Fentiekből kiindulva, a pécsi vándorgyűlésen elhangzottakat hadd egészítsem ki néhány javaslattal:

a) helyes lenne, ha a jövőben a szakmai előadásokat a szerint is értékelné a bíráló bizottság, hogy a hallgatóságot

mennyire tudta meggyőzni a szerző a megfelelő előadásmód és a technikai segédeszközök alkalmazásával;

b) nem lenne haszontalan, ha a vándorgyűléseken „kereskedelmi termékbemutató” szekciót is rendeznénk; ez a „commercial presentation” lehetőséget teremtene arra, hogy az Egyesület tagsága megismerkedjen a kutatás eredményeinek reklámozásával, ennek gondolati és technikai eszközeivel;

c) egyetértve SZARKA László aggodalmával, mely szerint társadalmunkat erősen veszélyezteti a tudományellenesség és az áltudományosság, szükségesnek látom az Egyesület fellépését a geofizikai „szöveggel” operáló népbuittással szemben (földszugárzás, mágneses energiák stb.).

Kakas Kristóf

AZ ELNÖKSÉG OKTÓBER 20-I ÉS NOVEMBER 17-I ÜLÉSE

Ákár tagtársaink, akár az elnökség tagjai maguk is lemérhetik már, milyen munkát végzett az elnökség, hiszen az év végéhez közeledve egyre kevesebb a még ebben az esztendőben megoldandó feladat és — szerencsére — egyre több az, amire érdemes visszatekinteni. Erre a beszámolóra is a szokásos kettősség a jellemző, az elnökségi ülésen használt jövő idő helyett az esetek többségében már múlt időt kell használni. Így viszont már arra is lehetőség van, hogy döntéseink helyességét megvizsgáljuk.

Első napirendi pontként a már lebonyolított, illetve tervezett rendezvények szerepeltek. A vándorgyűléssel, annak előkészítésével, lebonyolításával, a szakmai és kulturális programmal kapcsolatban kizárólag elismerő szavak hangzottak el, csak PÁLYI András alelnök utalt a Pécsen elmondott zárszavában is említett hiányérzetre: kevés volt a szénhidrogén-kutatással foglalkozó előadás. A Stegena Lajos emléknep akkor még tervezett esemény volt, azóta sikeresen lezajlott. A szervezést magára vállaló CSEREPES László még egy beszámoló írását is megígérte, remélem, ezt olvasóink meg is találják ebben a számban. Az előkészületek megtárgyalásának volt egy általánosabb érvényű eredménye is: FERENCZY László javaslatára az elnökség úgy döntött, hogy hasonló rendezvények esetében, főleg ha annak költségkihatásai is vannak, szervezőbizottságot kell létrehozni. (Azt, hogy ezt mennyire komolyan gondoljuk, igazolja az Ifjú Szakemberek Ankétjának azóta már szétküldött meghívója.) Következő napirendi pontunk az Ifjú Szakemberek Ankétja volt. LABÓCZKI Enid előterjesztése alapján a Magyarhoni Földtani Társulattal való közös rendezés változatlanul jónak és kivitelezhetőnek látszik és az Ifjúsági Bizottság vállalja a megfelelő helyszín kiválasztását. Amit az *Engineering and Environmental Geophysical Society* 1999. évi konferenciájának előkészületeiről tudni érdemes, azt remélhetőleg nem a Magyar Geofizikában keresik az érdeklődők, hiszen a honlapon sokkal frissebb és teljesebb információt kaphatnak. Amiről PATTANYÚS-Á. Miklós beszámolt, az nagyrészt olvasható a <http://www.elgi.hu/eegs99/> címen. Keressék fel! Ha már a környezetvédelem került szóba, a napirendtől kissé eltérve megbeszéltük a MTESZ Környezetvédelmi Bizottságának ülésén elhangzottakat és az elnökség megerősítette, társrendezőként kapcsolódunk be az OMBKE által kezdemé-

nyezett *A környezetvédelem helyzete és feladatai a bányászásban és kohászatban* tárgyú, 1999 októberében sorra kerülő konferencia szervezésébe. Már most kérjük tagtársainkat, hogy akinek ilyen jellegű geofizikai tevékenységről tudomása van, az jelezze a titkárságnak. Végül még egy lezajlott és egy tervezett eseményről esett szó: SZARKA László a Schumann-rezonanciával foglalkozó soproni konferenciáról számolt be (mint azt a Magyar Geofizika előző számában olvashatták, ez a jelenség a globális villámhőmérő), ugyanő volt a lezárt OTKA pályázatokat bemutató poszter kiállítás egyik szervezője is. (Ezzel kapcsolatban már csak az van hátra, hogy a még hiányzó írásos beszámolók is megérkezzenek, és akkor rövidesen megjelenhet az ezeket tartalmazó különszám.)

A Magyar Geofizikusokért Alapítvány is megpályázta a közhasznú minősítést, akkor — és még most is — csak annyit lehet elmondani, hogy a reményeink szerint megfelelőképpen módosított alapító okiratot beadtuk a bíróságra és bízunk abban, hogy egyesületünkhöz hasonlóan az alapítvány is elnyeri ezt a státuszt.

Tagtársaink azóta már tapasztalhatták annak eredményét, amit a következő napirendi pontban, a *Magyar Geofizika* jövőjével kapcsolatban megtárgyaltunk. Ugyanis kézhez kapták a *Kőolaj és Földgáz* 1998. évi 7–8. számát, abban olvashatták dr. CSABA József felelős szerkesztőnek az olvasókhöz írt levelét, illetve láthatták egyesületünk emblémáját a borító belső oldalán. Mindehhez pedig csak annyit fűzök hozzá, hogy kérjük tisztelt Tagtársainkat, segítsék a szerkesztőbizottságot abban, hogy a magyar geofizika eredményeit reprezentáló és általános érdeklődésre számot tartó cikkeket jelenhessenek meg ebben az immár közös lapban! Ezt a beszámolót pedig abban a reményben írom, hogy a Magyar Geofizikának is lesznek következő számai, azaz sikerül úrrá lenni a pénzügyi problémákon.

Ezután az elnökség megszavazta, hogy az egyesület korporatív tagsági díjait, illetve az előre összeállított lista alapján néhány tagtársunk számára a nemzetközi tagdíjat 1999-re is fizetjük.

November 21-én, Tokajban lezajlott a *Geológia a közoktatásban* című konferencia, amelyet a *Földtani Örökségünk Egyesület* kezdeményezett. Az ott elfogadott nyilatkozatot lapunk más helyén olvashatják, a geofizikára vo-